

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

12-ASIS TARPTAUTINIS APSKAITOS STANDARTAS „Pelno mokesčiai“

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TAIKYMO SRITIS

12-asis TAS "Pelno mokesčiai" nustato pelno mokesčių apskaitos tvarką.

TAIKYMO SRITIS

Finansinės
atskaitomybės
procedūros

Mokesčių tvarka

1 PAVYZDYS

a) Ūkio subjektas perka įrangą 20xx-01-01 už 600 PV. Vadovybė nustato tolygų turto naudojimą ilgiau nei 3 metus, be likutinės vertės. Tačiau mokesčių tikslais turtas yra nudėvimas per 2 metus, taikant tiesinį metodą.

b) O kas, jei turtas yra dėvimas 2 metus finansinės atskaitomybės tikslais ir 3 metus mokesčių tikslais? Ūkio subjektas abiem tikslais taip pat taiko tą patį tiesinį nusidėvėjimo metodą.

Apskaitinis metų pelnas yra 1 000 PV, o taikomas pelno mokesčio tarifas abiem atvejais yra 16 %.

Aptarkime, ar atsiranda skirtumai finansinėje ir mokestinėje apskaitoje kiekvienu iš šių atvejų.

1 PAVYZDŽIO SPRENDIMAS - A ATVEJIS

Finansinės atskaitomybės nusidėvėjimo grafikas (VV)			Mokestinio nusidėvėjimo grafikas (VV)		
Data	Metinis nusidėvėjimas	Balansinė vertė	Data	Metinis mokestinis nusidėvėjimas	Mokesčių bazė
20xx-01-01		600	20xx-01-01		600
20xx-12-31	200	400	20xx-12-31	300	300
20xx(+1)-12-31	200	200	20xx(+1)-12-31	300	0
20xx(+2)-12-31	200	0	20xx(+2)-12-31	0	0

1 PAVYZDŽIO SPRENDIMAS - B ATVEJIS

Finansinės atskaitomybės nusidėvėjimo grafikas (VV)			Mokestinio nusidėvėjimo grafikas (VV)		
Data	Metinis nusidėvėjimas	Balansinė vertė	Data	Metinis mokestinis nusidėvėjimas	Mokesčių bazė
20xx-01-01		600	20xx-01-01		600
20xx-12-31	300	300	20xx-12-31	200	400
20xx(+1)-12-31	300	0	20xx(+1)-12-31	200	200
20xx(+2)-12-31	0	0	20xx(+2)-12-31	200	0

APIBRĖŽTYS

Apskaitos pelnas

Tai laikotarpio pelnas arba nuostolis neatskaičius mokesčių sąnaudų.

Apmokestinamasis pelnas
(mokestiniai nuostoliai)

Tai ataskaitinio laikotarpio pelnas arba nuostolis, apskaičiuotas pagal mokesčių taisykles.

APIBRĖŽTYS

Mokesčių sąnaudos (pajamos)

Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis:

- remiantis apmokestinamuoju pelnu
- nurodo dabartinį laikotarpį laikotarpiu

Atidėtas pelno mokestis:

- remiantis laikiniais skirtumais
- susijęs su būsimais laikotarpiais

APIBRĒŽTYS

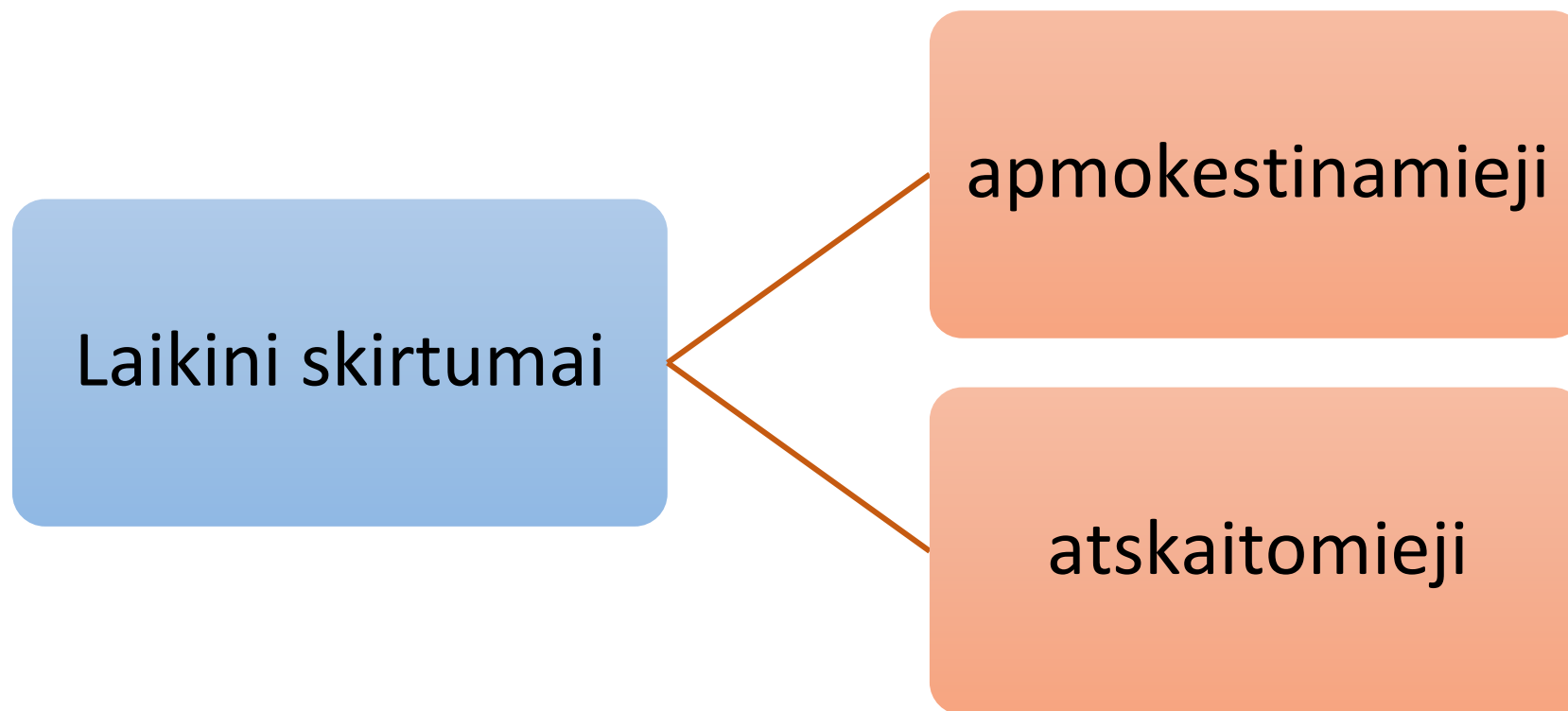
Atidētojo mokesčio
īsipareigojimai

yra pelno mokesčio sumos, mokėtinos
būsimaisiais laikotarpiais,
atsižvelgiant į apmokestinamuosius
laikinuosius skirtumus

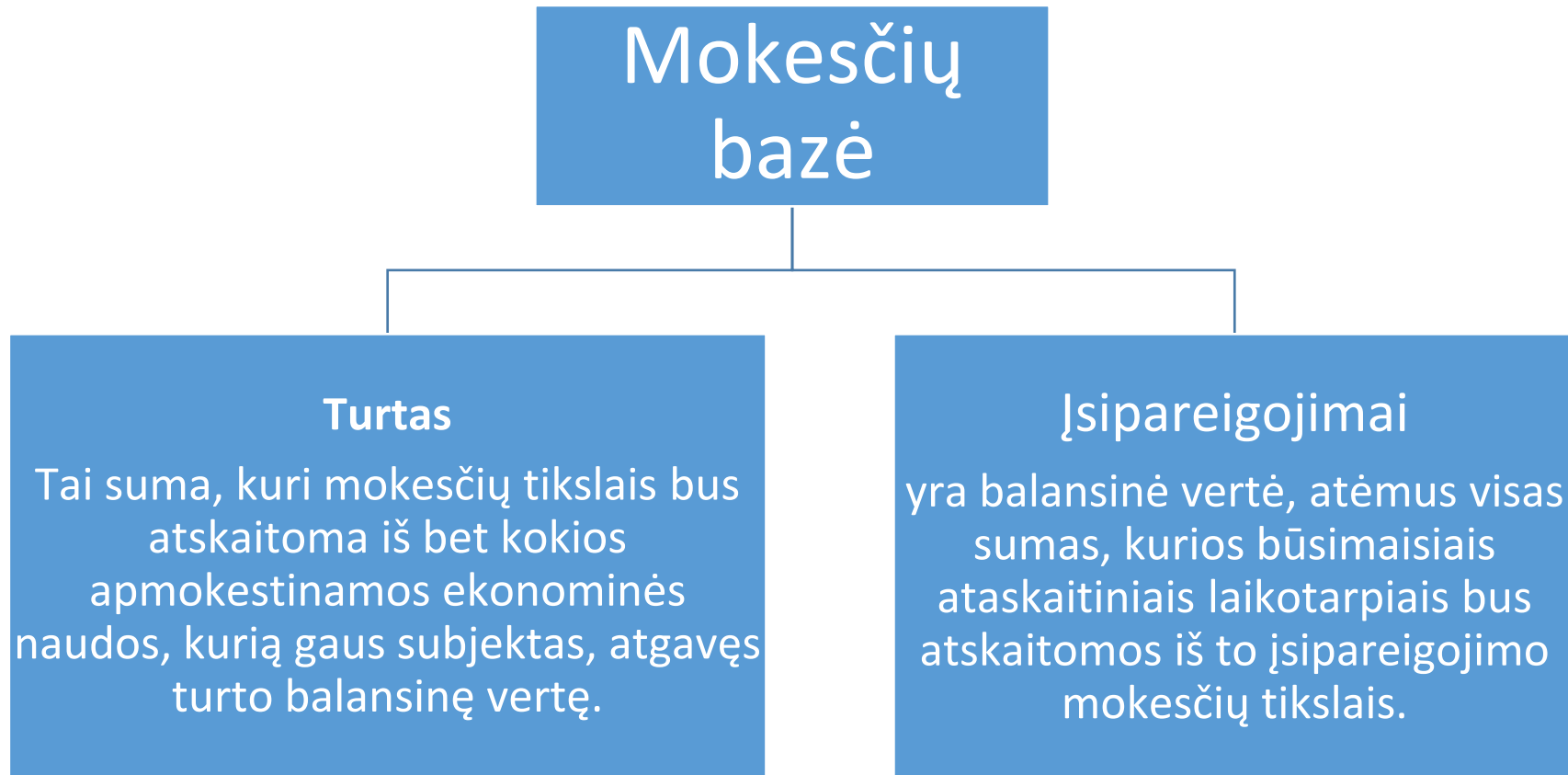
Atidētojo
mokesčio turtas

yra pelno mokesčio sumos, atgautinos
būsimaisiais laikotarpiais, atsižvelgiant į
apmokestinamuosius laikinuosius
skirtumus

APIBRĒŽTYS

APIBRĖŽTYS

APIBRĒŽTYS

Jeigu	Turtui	Ļsipareigojums
Balansinē vertē > Mokesču bazē	☐ Apmokestinamieji laicinieji skirtumi	☐ Atskaitomieji laicinieji skirtumi
Balansinē vertē < Mokesču bazē	☐ Atskaitomieji laicinieji skirtumi	☐ Apmokestinamieji laicinieji skirtumi

1 pavyzdys tęsinys

Apskaičiuokite apskaitinį ir apmokestinamą pelną kiekvienais metais pagal anksčiau pateiktą 1 pavyzdį? Kokios mokesčių sąnaudos turėtų būti kiekvienais metais? Ir kiek ataskaitinio laikotarpio mokesčių sąnaudų susidaro kiekvienais metais?

	a) 20xx	a) 20xx(+1)	a) 20xx(+2)	a) Viso mokesčių
Apskaitos pelnas yra	1,000	1,000	1,000	
Mokesčių sąnaudos turi būti	160*	160	160	480
Apmokestinamasis pelnas yra	$1000+200-300=900^{**}$	900	$1000+200=1200$	
Ataskaitinio laikotarpio mokesčių sąnaudos yra	144***	144	192	480

1 pavyzdys tęsinys

Apskaičiuokite apskaitinį ir apmokestinamą pelną kiekvienais metais pagal anksčiau pateiktą 1 pavyzdį? Kokios mokesčių sąnaudos turėtų būti kiekvienais metais? Ir kiek ataskaitinio laikotarpio mokesčių sąnaudų susidaro kiekvienais metais?

	b) 20xx	b) 20xx(+1)	b) 20xx(+2)	b) Viso mokesčių
Apskaitos pelnas yra	1,000	1,000	1,000	
Mokesčių sąnaudos turi būti	160	160	160	480
Apmokestinamasis pelnas yra	$1000+300-200=1100$	$1000+300-200=1100$	$1000-200=800$	
Ataskaitinio laikotarpio mokesčių sąnaudos yra	176	176	128	480

1 pavyzdys tęsinys

Kokie apmokestinamieji/atskaitomieji laikinieji skirtumai atsiranda kiekvienu atveju?

a atvejis

Data	Balansinė vertė	Mokesčių bazė	Apmokestinamieji laikinieji skirtumai	Atskaitomieji laikinieji skirtumai
31.12.N	400	300	100	-
31.12.N+1	200	0	200	-
31.12.N+2	0	0	0	-

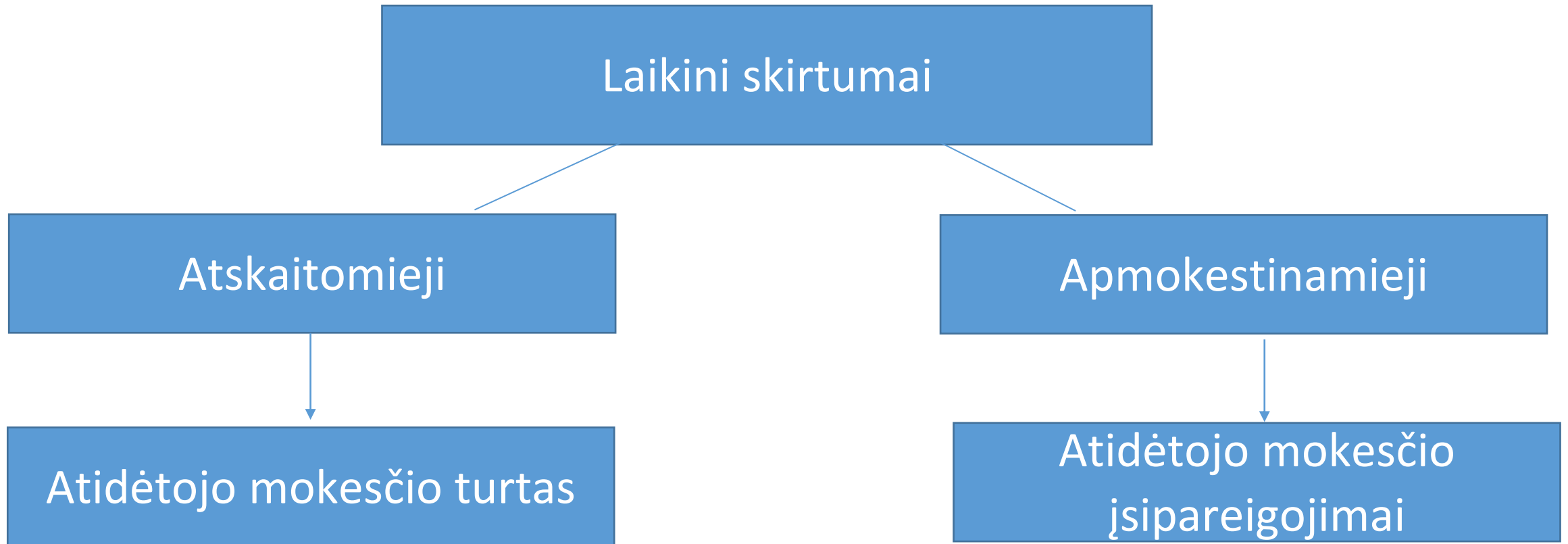
1 pavyzdys tęsinys

Kokie apmokestinamieji/atskaitomieji laikinieji skirtumai atsiranda kiekvienu atveju?

b atvejis

Data	Balansinė vertė	Mokesčių bazė	Apmokestinamieji laikinieji skirtumai	Atskaitomieji laikinieji skirtumai
31.12.N	300	400	-	100
31.12.N+1	0	200	-	200
31.12.N+2	0	0	-	0

ESMINIAI KLAUSIMAI

1 PAVYZDYS tęsinys a atvejis

Kokios yra 1 pavyzdyje pateikto atidėtojo mokesčio pasekmės ir iš to kylančios mokesčių sąnaudos?

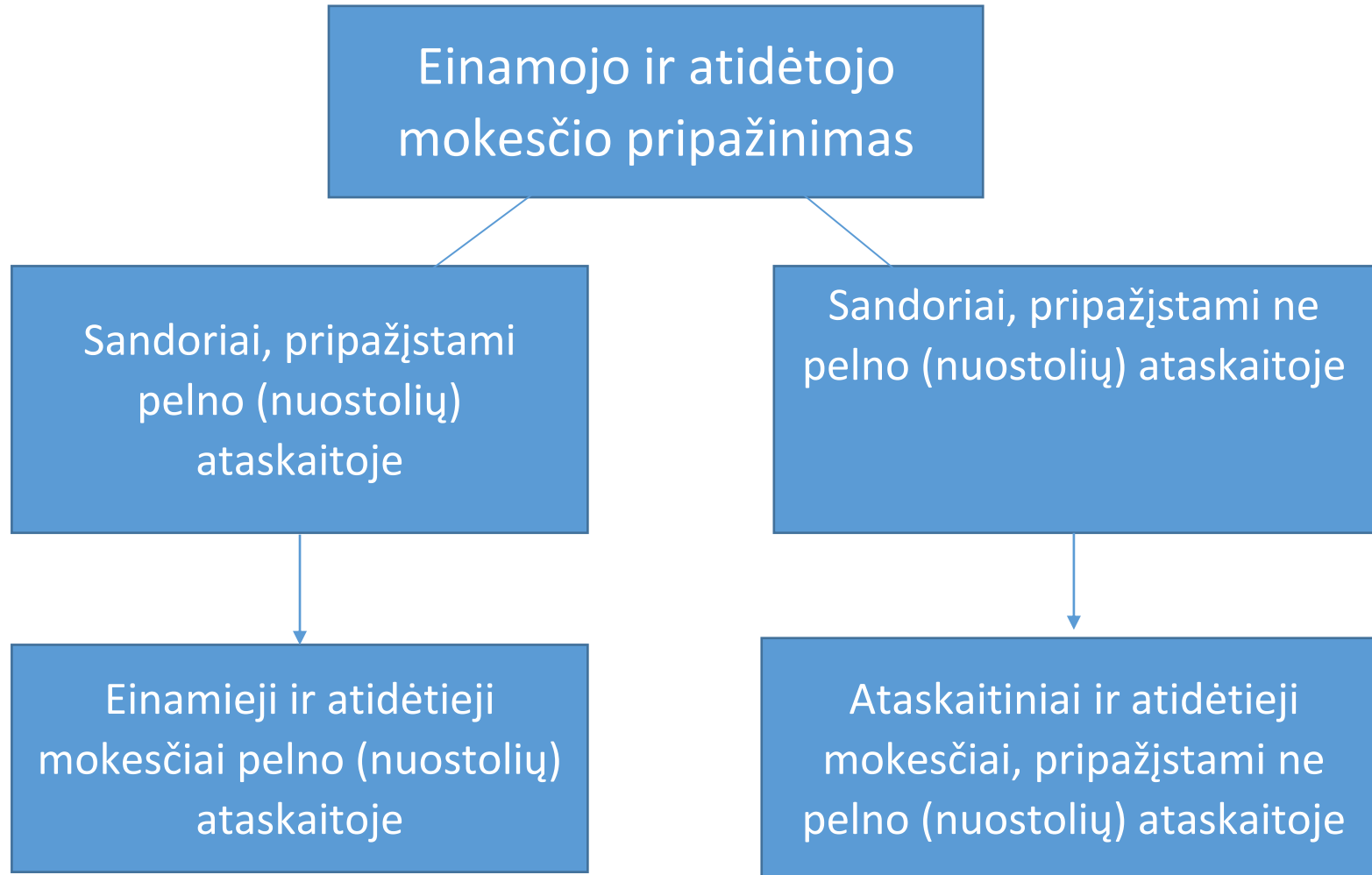
Data	Įrašas (PV)
31.12.N	D Atidėtojo mokesčio sąnaudos 16 K Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 16
31.12.N+1	D Atidėtojo mokesčio sąnaudos 16 K Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 16
31.12.N+2	D Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 32 K Atidėtojo mokesčio pajamos 32

1 PAVYZDYS tęsinys b atvejis

Kokios yra 1 pavyzdyje pateikto atidėtojo mokesčio pasekmės ir iš to kylančios mokesčių sąnaudos?

Data	Įrašas (PV)
31.12.N	D Atidėtojo mokesčio turtas 16 K Atidėtojo mokesčio pajamos 16
31.12.N+1	D Atidėtojo mokesčio turtas 16 K Atidėtojo mokesčio pajamos 16
31.12.N+2	D Atidėtojo mokesčio sąnaudos 32 K Atidėtojo mokesčio turtas 32

ESMINIAI KLAUSIMAI

2 PAVYZDYS

Tarkime, kad ūkio subjekte buvo apskaičiuoti tokie laikinieji skirtumai.

	N pabaiga	N+1 pabaiga
Apmokestinamieji laikinieji skirtumai	10 000 PV	8 000 PV
Atskaitomieji laikinieji skirtumai	6 000 PV	9 000 PV

Be to, N metų pradžioje buvo atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 1 000 PV. Taikomas 16 % pelno mokesčio tarifas. Kaip ūkio subjektas apskaito atidėtuosius mokesčius, susidariusius per dvejus metus?

2 pavyzdžio tęsinys

N metų pabaigoje buvo apskaičiuotas 10 000 PV apmokestinamasis laikinasis skirtumas, reikalingas 1 600 PV atidėtojo mokesčio įsipareigojimas; tuo metu yra 1 000 PV atidėtojo mokesčio įsipareigojimas, įmonė turi padidinti atidėtojo mokesčio įsipareigojimus 600 PV:

D Atidėtojo mokesčio sąnaudos 600 PV

K Atidėtojo mokesčio įsipareigojimai 600 PV

N metų pabaigoje buvo apskaičiuotas 6 000 PV atskaitomas laikinasis skirtumas, reikalingas 960 PV atidėtojo mokesčio turtas; 20xx metais nebuvo pradinio atidėtojo mokesčio turto likučio, todėl ūkio subjektas turi padidinti atidėtojo mokesčio turtą 960 PV:

D Atidėtojo mokesčio turtas 960 PV

K Atidėtųjų mokesčių pajamos 960 PV

2 pavyzdžio tęsinys

N+1 metų pabaigoje buvo apskaičiuotas 8 000 PV apmokestinamasis laikinasis skirtumas → reikalingas 1 280 PV atidėtojo mokesčio įsipareigojimas; tuo metu jau yra 1 600 PV atidėtojo mokesčio įsipareigojimas → ūkio subjektas turi sumažinti savo atidėtojo mokesčio įsipareigojimą 320 PV:

D Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 320 PV

K Atidėtojų mokesčių pajamos 320 PV

N+1 metų pabaigoje buvo apskaičiuotas 9000 PV atskaitomas laikinasis skirtumas → reikalingas 1 440 PV atidėtojo mokesčio turtas; yra 960 PV atidėtojo mokesčių turto pradinis likutis → ūkio subjektas turi padidinti savo atidėtojo mokesčio turtą 480 PV:

D Atidėtojo mokesčio turtas 480 PV

K Atidėtojų mokesčių pajamos 480 PV

2 PAVYZDYS tęsinys

Tačiau kas būtų kitaip, jei ūkio subjektas per N+1 laikotarpį būtų perkainojęs savo žemės sklypus ir dėl to susidarytų 1 500 PV apmokestinamasis laikinasis skirtumas?

2 PAVYZDYS tęsinys

Po perkainojimo:

D Žemė 1500 PV

K Perkainojimo rezervas 1500 PV

D Nuosavybėje pripažintas atidėtasis mokestis 240 PV

K Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 240 PV

N+1 metų pabaiga:

D Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas 560 PV

K Atidėtųjų mokesčių pajamos 560 PV

ATSKLEIDIMAS

Ūkio subjektas turi atskirai atskleisti mokesčių sąnaudų (pajamų) komponentus, tokius kaip, pavyzdžiui, ataskaitinio laikotarpio mokesčių sąnaudos (pajamos) ir atidėtojo mokesčio sąnaudos (pajamos). Be to, ūkio subjektai turi atskleisti bendras mokesčių, tiesiogiai pripažintų nuosavybėje arba susijusių su kiekvienu kitų bendrųjų pajamų komponentu, sumas.

Ūkio subjektas taip pat turi atskirai atskleisti mokesčių sąnaudų (pajamų) ir apskaitos pelno santykio paaiškinimą. Vidutinis efektyvus mokesčio tarifas yra mokesčių sąnaudos (pajamos), padalytos iš apskaitos pelno.

PAPILDOMAS PAVYZDYS

N ir N+1 metų pabaigoje prekių įsigijimo savikaina yra 1 000 PV. Šių prekių grynoji galimo realizavimo vertė yra 950 PV N metų gruodžio 31 d. ir 1 050 PV N+1 metų gruodžio 31 d. Atsargų nurašymo vertės koregavimai nėra atskaitomi iš mokesčių. Kiekvienų metų apskaitos pelnas yra 500 PV. Taikomas 16% pelno mokesčio tarifas.

Koks yra atidėtojo mokesčio poveikis finansinėms ataskaitoms (t. y. kokio dydžio yra metinės mokesčių sąnaudos)?

PAPILDOMAS PAVYZDYS tęsinys

Atsargos vertinamos mažesniąja verte tarp jų įsigijimo savikainos ir grynosios galimo realizavimo vertės.

N metų pabaigoje atsargos įvertintos 950 PV.

Todėl, kalbant apie atidėtuosius mokesčius, ūkio subjektas pripažįsta:

D Atidėtojo mokesčio turtas 8

K Atidėtojo mokesčio pajamos 8

Mokesčių sąnaudos = 88 PV - 8 PV (atidėtojo mokesčio pajamos) = 80 PV (16 %*500 PV)

PAPILDOMAS PAVYZDYS tęsinys

N+1 metų pabaigoje atsargos įvertinamos 1 000 PV.

Todėl, kalbant apie atidėtuosius mokesčius, ūkio subjektas pripažįsta:

D Atidėtojo mokesčio sąnaudos 8

K Atidėtojo mokesčio turtas 8

Mokesčių sąnaudos = 72 PV + 8 PV (atidėtojo mokesčio sąnaudos) = 80 PV (16 %*500 PV)

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union